

DANSURILE IELELOR de Teodor Marin

Iélele sunt fecioare zănatice, cu puteri miraculoase, dușmane oamenilor, stăpânele vântului, doamnele pământului

1.VALS VIENEZ

(Valsul vienez – dans de poveste, cu pași rotunzi și visători. Nu se joacă, se alunecă. Se învârte ca timpul în basme și plutește ca o adiere de amintire. E dansul care nu cere grabă, ci mirare. O horă occidentală, în care vraja se împletește cu pasul, iar copilăria cu nostalgia.)

A fost odată ca niciodată, pe când planeta era plată, într-o pădure-ndepartată, la capăt de potecă lată, ascunsă și puțin uitată, de mii de flori înmiresmată, păzită de un zid de piatră, o poieniță fermecată. Cu toate că o apă-nceată, curgea prin albia colorată, zăreai o cumpănă curbată, cam veche și cam înierbată, semn că fântâna e secată, sau poate doar abandonată...

Păi cine să-ngrijească de ea, când țipenie de om nu găseai cale de nouă ceasuri, oriîncotro ai fi mers... Poate doar vreun călător rătăcit, care nu știe citi miază-noaptea pe trunchiurile copacilor. Sau oarecari copii care n-au crezut poveștile toate spuse la gura sobei și au plecat cu traista-n băț să caute căsuța de turtă dulce, sau ce a mai rămas din ea după ce Hansel și Gretel au încheiat socotelile cu vrăjitoarea. Cea rea.

Cum se-mplineau 50 de zile de la Sfintele Paști, pe înserat, dinspre pădure se auzea o muzică diafană, care nu semăna deloc cu vaietele trompetei lui Moș Vasile sau cu scârțâielile scoase de scripca unchiului Fănel, oricât rachiu ar fi sacrificat el să ungă din belșug arcușul.

Muzica venea pe o adiere de vânt, și-ntocmai ca șoriceii fermecați de flaut, copiii din sat, fluturând din urechi, luau calea pădurii. *(asta fără să știe că administrația fondului forestier, neavând buget, în loc de flaut înfipsea o drâmbă într-o gură de balaur)*. Dacă aveau noroc de cer senin și lună plină, stingeau cele câteva felinare șterpelite de acasă, și, în liniște, doi câte doi, șerpuiau odată cu poteca luminată spre tainica poiană.

Aruncau priviri piezișe către desimea întunecată a pădurii, și când în vreo scorbură mai adâncă vedeau o gură de căpcăun, sau confundau adierea vântului prin ramuri cu Muma Pădurii zburând pe mătură, strângeau mânuțele mai tare. Grăbeau cu frică pasul, făcând cruce cu limba-n cerul gurii, asta pentru că aveau mâinile ocupate și ruga trebuia făcută pe furiș.

Uite-așa, după ceva vreme, lăsând în urmă vreo bufniță cu glas pătrunzător de strigă, puzderie de luminițe au început să strălucească-n întuneric, semn că poiana e aproape. Nici n-au băgat de seamă că știma apei, duhul ăla nu tocmai prietenos, pus pe joacă și păcăleli, nu i-a mai ademenit pe cele coclauri. *Probabil era ocupată să se desprindă din mocirla clisoasă prin care încercase să iasă din pârâu.*

Și s-au așezat cumiți la marginea luminișului, având de grijă să nu treacă nici măcar cu un deget de arborii falnici care aveau să le fie pavază la caz de mare primejdie.

2. SÂRBA IN THE CART - THE WILD WAGON JIG

(Sârba in the Cart – a dance with jokes and stomping feet, quick at the heart and hot at the ankles. It doesn't wait to be asked — it starts on its own. It kicks up dust, shakes the air, and makes laughter ring like a battle cry. The circle is tight, but the steps fly everywhere, as if the horses were leading and the cart just scrambled behind.)

Hunched down behind broad burdock leaves or old ferns with teeth like sawblades, the children sat frozen, eyes wide. Before them, the meadow lit up: jets of greenish fire burst out from flower petals and twisted into misty shapes that darted about like kids playing tag in the village square.

In the blink of an eye, those shapes slipped from the fresh beauty of young girls in bloom to the ugliness of strigoi (restless undead), chained in time and tradition.

A strange, hypnotic tune rolled down from the high skies and spread through the meadow, coming from everywhere and going nowhere. And the rusalii — for that's what the iele had turned into — locked hands and spun into a wild circle, their jerky steps carrying out a ritual older than anyone could remember.

Had a village lad stumbled on them right then, he'd have sworn it was just the harvest show: loose-haired maidens, shoved forward by their parents to show off their charms under the barking orders of a choreographer who was half drunk, tone-deaf, and cross-eyed to boot.

Then, as sudden as it had started, the music cut off. The rusalii snapped their burning eyes toward the onlookers and, with shrieks that sounded dragged from another world, leapt at the children. They yanked them from their hiding spots and chased them through the woods — and the kids screamed like the trees themselves had sprouted mouths and teeth.

The chase went on until the roosters crowed — late, of course, because the henhouse was a good hike from the heart of the forest. By the time the sun was a spear's height up in the sky, its rays poked through the leaves, and the fairies vanished as if they'd never been there.

Scattered through the old forest, scratched and bruised, the children began calling out for each other, ready to head home and grateful this time they'd gotten off light. Those old tales about the iele could still chill a grown man's bones — let alone a gang of sleepless kids sneaking off into the woods at midnight.

Two by two, they joined hands again and started down the path, hearts stuffed with enough fear and thrill to last a whole year. They bragged about the brave things they might have done, and maybe — just maybe — were secretly disappointed that the rusalii weren't half as terrifying as the old stories had promised.

Soon enough, smiles crept back onto their faces. And to keep their courage up for the long walk home, they burst into song, voices ringing through the trees like a small army of victors returning from battle.

3. BLUES

(Blues - Une danse qui ne crie pas — elle soupire. Elle se vit dans la poitrine, pas dans les pieds. Elle t'enveloppe d'une couverture lourde de mélancolie et t'apprend à bercer la tristesse jusqu'à ce qu'elle devienne histoire. C'est le rythme d'un cœur qui ne sait pas s'il doit pleurer ou sourire. Et qui prend son temps pour le décider)

Nuit claire. D'une clarté aveuglante. Il pleuvait des étoiles du grenier du ciel, et la lune, comme une lanterne magique, bleulait les graviers colorés, déroulés comme un sentier de cour.

Rassemblés autour du poêle, tous sentaient leurs narines frémir de plaisir : l'arôme du lard, frotté de sel et grésillant sur les brochettes au-dessus du feu, se mêlait à la bonne odeur de bois brûlé dans l'âtre. C'était la dernière. La dernière tranche de lard avant Noël...

La gnôle roumaine bouillait dans le grand chaudron de cuivre enfoncé dans la braise, enveloppant la pièce d'une vapeur douce et poivrée, pareille à une brume qui s'évanouit doucement au seuil du matin. Ana, trop jeune pour des expériences alcoolisées dont elle doutait de pouvoir sortir victorieuse, se taisait et écoutait. Et mâchonnait sa tranche de lard.

De temps en temps, elle prenait une gorgée de *socată* bien fraîche, et ce frisson glacé la faisait se blottir encore plus dans sa couverture.

Tante Maria commença à voix basse une histoire, signe que la liqueur bouillie avait, comme souvent, délié les langues, enchaînées jusque-là dans les mythes, les légendes et les traditions. Mais comment faire autrement ? Depuis la fête des *rusalii*, il se passe des choses étranges, de plus en plus près du village.

Regarde : Dédé, le berger, est allé dans la forêt couper du bois, et ne s'est réveillé que le lendemain matin, tout égratigné, les vêtements en lambeaux.

Il marmonnait une histoire de petit nuage qui l'aurait attrapé, tourné, retourné, jusqu'à presque lui arracher l'âme du corps.

Il aurait été tiré jusqu'au ravin de la Chèvre, où il serait resté inconscient toute la nuit, sauvé, semble-t-il, de la rage des créatures éthérées uniquement grâce à l'odeur de sa gnôle bon marché, vidée jusqu'à la dernière goutte de sa flasque attachée à la ceinture.

Preuve que même les pochards ont leurs anges gardiens.

Après l'avoir laissée tracer une grande croix pour conclure, papa se lança à son tour dans une histoire, vécue des années auparavant dans la clairière derrière la maison, à propos d'un spectre aux yeux verts phosphorescents, qui l'aurait emporté en pleine nuit... C'en était trop.

Ana a dix ans et on ne la berne plus avec des contes pareils.

Ses paupières avaient trouvé le moyen de glisser lentement vers le bas, mais elle, vigilante, les releva d'un coup — car dans le reflet de la vitre du garde-manger, deux yeux flamboyants la fixaient intensément.

Cette fois, elle ne sentit pas la peur, comme cela arrivait parfois à un grincement de porte au beau milieu de la nuit quand le sommeil vous fuit et que le silence vous siffle dans les oreilles. Ce qu'elle sentit, c'était un frisson saccadé lui envahissant les oreilles, envoyant des vagues de picotements dans tout le corps, et des fourmillements de *horă* joyeuse dans les pieds. Elle *savait* que quelque chose d'unique et d'étrange allait se produire... et que si elle ne sortait pas tout de suite, elle le regretterait.

Elle ne sut pas vraiment comment elle avait sauté hors de la couverture, chaussé ses bottines et attrapé sa veste d'hiver...

Mais elle s'était faufilée dehors si rapidement que même le feu du poêle n'en avait pas vacillé.

4. LA HORA - SARDANA

(Un baile que une. Una mano extendida, una llamada muda. Se baila en círculo, pero no es juego — es pacto. Al principio es suave, pero se aprieta como un lazo, hasta que ya no sabes si el paso es tuyo... o de alguien que te sujeta)

Siete. Eran siete seres translúcidos, con los brazos extendidos hacia ella, llamándola con la mirada. Flotaban a un palmo del suelo, igual que la niebla sobre el campo al amanecer, y desprendían una luz cálida, en tonos suaves, no chillones como en las ferias, donde uno va a subirse a esas viejas atracciones de madera que giran chirriando más fuerte que la risa de quienes se suben en ele.

Aunque el viento —venido de la nada— le susurraba cosas espeluznantes al oído, la melodía que brotaba de dentro de ellas, cada vez más intensa, tiró de Ana hacia el centro de la danza. Así como los buenos mozos del pueblo arrastran a sus elegidas al joc.

La sujetaban fuerte de las manos mientras giraban cada vez más rápido al borde del bosque, subiendo en un remolino de humo que la mareaba...

Sus bocas, que un momento antes sonreían dulcemente, comenzaron a soltar carcajadas crueles entre dientes amarillos como de dragón. Y abajo, bajo sus pies, un círculo de fuego comenzaba a nacer, quemando las flores del claro.

El calor subía lentamente, y sus manos ya no sentían la suavidad de otras manos de hada, sino tizones ardiendo. Las miradas se afilaron como una hoz en tiempo de cosecha, y los movimientos se volvieron bruscos y violentos.

Ya era tarde para arrepentirse. Ana no sentía más que tristeza y miedo, emociones que aquellas criaturas falsas le colaban sin palabras. Querían vengarse del mundo atormentando a una niña. Las lágrimas le resbalaban por el mentón y caían al suelo ardiente con un chisporroteo de derrota, recordándole a los suyos. A todos los suyos.

Quería a su mamá. Quería a su papá. Pero ya no podía soltarse. Gritaba con desesperación, pero ni ella misma se oía. La resignación comenzaba a apagarle la rebeldía, porque su voz no lograba cruzar el círculo de fuego...

5. PUNK

(Punk - Un ballo di rivolta. Non segue il ritmo — lo rompe. Non scorre — esplose. Con parole storte e gesti improvvisi, deride le regole e scompone la forma. Non gira — si contorce. È un urlo, una risata in faccia alla paura, un gesto sfacciato contro l'ordine. Una scintilla pronta a colpire la pietra)

Sopra di loro, un vortice di nuvole nere come pietra focaia lanciò una folgore di fuoco dritta nel mezzo della danza, facendo nascere dal nulla un mantello logoro, rattoppato con cortecchia bianca di betulla e cucito con fili d'erba gatta.

La luce lattiginosa delle *iele*, con cui riuscivano a vedere fino nell'anima di chi avea l'ardire di alzare lo sguardo, non penetrava troppo sotto il cappuccio largo. Là dentro, due occhi irreali, verdi e fosforescenti, fissavano ostinatamente un neo peloso, troneggiante con orgoglio proprio in mezzo al naso rugoso e adunco, che separava una bocca sdentata, divisa in due, nel tentativo ridicolo di saldarsi con il mento aguzzo.

Senza alcuna esitazione, le *iele* continuarono la loro danza con Ana, sforzandosi con tutte le forze di portare a termine la maledizione. Proprio come la cavità del nido dove Nică, figlio di Ștefan e Petrea, ha incastrato la poiana nei *Ricordi d'infanzia* di Creangă, la bocca sotto il cappuccio si aprì, liberando un ruggito arrugginito – un gemito cigolante, gracchiante, che sembrava venire dagli abissi del tempo, più o meno da quando il Cambriano dava la mano al Precambriano:

Voi,

Iele incantatrici,

Nemiche degli uomini,

Signore del vento,

Dame della terra,

E qui, forse perché aveva stretto la mano al signor Alzheimer – quel tedesco che nasconde le cose – oppure per puro bisogno di improvvisare, stufa di ripetere sempre le stesse frasi, continuò in modo meno intelligibile, con una metrica che sfiorava il dadaismo:

Per l'aria volate,

Sull'erba scivolate,

Sulle onde camminate.

Andate in luoghi lontani:

Palude, canneto, desolazione,

Dove nessun prete suona la campana,

Dove nessuna fanciulla danza.

Andate nella bocca del vento,

Per infrangervi contro l'orlo della terra.

6. ROCK AND ROLL

(Rock 'n' Roll - Ein Tanz mit Wucht, wirrem Haar und zerbrochener Gitarre. Es geht nicht um Anmut – sondern ums Leben. Er packt dich am Kragen und schleudert dich durch den Raum. Ein rebellischer, verschwitzter Rhythmus voller Kampf und Freude. Darin mischen sich Chaos, Lachen und der unbändige Wille zu leben – auch wenn die Füße längst protestieren)

Tja, selbst wenn sie iele sind – gegen so ein Geheul kommt keine an. Erschrocken, mit zeretzter Aura und in alle Himmelsrichtungen zerstoßen, ließen sie das Mädchen im versengten Kreis zurück und nahmen Reißaus – verfolgt von der Alten, die ihnen großzügig Ohrfeigen und Tritte verteilte.

Hätte sie eine Uniform getragen, hätte man sie glatt mit dem Dorfgendarmen verwechselt, der hinter einer Bande frecher Bengel her ist, die's mal wieder zu bunt getrieben haben.

Mit Ach und Krach krochen die iele in die dichtesten Büsche und finstersten Erdlöcher, um der Schmach zu entkommen – und um wenigstens ein paar Schrammen auf ihrem Stolz zu verarzten. Ganz wie das kleine Brüderchen, das heimlich mit der Hand im Rahmtopf erwischt wurde.

Wozu hatten sie denn durchs Fenster gelinst bei Madam Protoianescus Tanzstunden-Pension? Um dann mit blauen Flecken und Beulen davonzuhumpeln?

Noch am frühen Morgen fand Anas Mutter ihre Tochter, wie verzaubert mitten im rauchenden Kreis sitzend. Genau in dem Moment kam auch die Alte an – mit einem feinen Hauch von Freude, tief eingegraben zwischen den Falten.

Die Reihe ihrer Siege verlor sich längst im Nebel der Zeit – doch diesmal war es eindeutig: Sie hatte gewonnen. Durch *Aufgabe* der Feen.

Das Bild dieser humpelnden, bandagierten Gestalten, wie sie sich schweigend gen Sonnenaufgang schlepten – unbezahlbar.

Und wie wir alle wissen:

Für alles andere gibt's Mastercard.

7. CIULEANDRA

(Ciuleandra – dans năvalnic, cu pas scurt și bătăi în pământ. Nu se cere, se pornește. Nu întreabă, se strigă. E cântec, blestem și vindecare în același timp. Se joacă pe viață și pe moarte, cu ochii dați peste cap și inima-n călcâie. Când bate Ciuleandra, nu dansezi – te supui.)

Nu era vreme de taifas sau de pierdut așa, fără nicio noimă. Și cât vrăjitoarea a strigat 7 nume, pe care nu ai vrea să le auzi la miezul nopții când cornul lunii capătă luciri de diamant, mama a dat jos din fundul podului traista cu uneltele trebuincioase și s-au întâlnit toate nouă în luminiș.

Cele 7 stihii invocate au făcut roată în jurul fetei vrăjite și mama le-a dat câte un toiag făurit chiar de tata, care nu întâmplător era tâmplar. Erau lucrate din lemn de fag tăiat în noapte de Sânziene, înfierbântat sub hora Ielelor, aburit cu apă ne-ncepută scoasă la miez de noapte sub lună plină cu ulcica din fântână părăsită și tras în scândură groasă cu pânză de oțel călit în focurile de pe comori și răcit în stuchit de cuc bolnav de ducă-se pă pustii. Adică niște toiege strașnice.

Cotoroața, într-un gest ritualic, a invocat vibrații doar de ea cunoscute, ridicând mâinile spre cer. Asta a dus la descoperirea brațelor tatuate cu o inimă săgetată și cu textul ”I love you Pandele”, semn că o rachie bună și o iubire prost înțeleasă pot lăsa urme sub piele pentru totdeauna.

În tot luminișul a prins a se auzi o melodie veche cât codrul, iar cele 7 au început descântecul lor, ținând măsura cu bastoanele în pământul bătătorit:

*Foaie verde siminoc,
Țineți Ciuleandra pe loc,
Și-nc-odată măi băieți,
Hop ș-așa ș-așa.*

*Două fire, două paie,
Luați Ciuleandra la bătaie,
Și-nc-odată măi băieți,
Hop ș-așa ș-așa.*

*Țineți-o flăcăi așa,
Pân-o ajunge Neica,
Și-nc-odată măi băieți,
Hop ș-așa ș-așa.*

*Întăriți-o nițeluș
Că ajunge-acuș-acuș
Ș-inc-odată măi băieți,
Hop ș-așa ș-așa.*

8. FLAMENCO

(Flamenco – a dance with fire in the heel and pride in the gaze. It doesn't flow, it snaps. It doesn't beg, it declares. Love thrashing in a body's shape, rebellion in the flick of a wrist. In flamenco you're not lost — you're revealed. All of you: flame, sorrow, and defiance.)

By the time the chant reached the part about “**Pull it firm, and keep it close**”, the seven storm-spirits had already loosened it into a drawl, letting their eyes wander into sweet glances at each other. The elder among them saw it right away: those young men who had gone missing into the forest hadn't just vanished — they'd been thoroughly schooled in the household arts of love.

She gave a small signal. The storm-women slammed their sticks into the earth one last time — and just like that, the circle blew apart, rising like steam off a tray of hot pies fresh from the oven.

Ana, eyes wide, got to her feet slowly, like waking from a dream with burning edges. She didn't say a word. She just looked at her Mum, who pulled her in tight, holding her with every prayer she'd ever known.

The hooded figure was already on her way to other skies, dragged off in penance by the seven storm-women. The clearing, worn out by too much story, began to fade like a lantern at dawn.

At the stump's edge, a small mushroom trembled softly, still keeping the rhythm of Ciuleandra — proof that none of it had been illusion. The sticks were hauled back to the attic, not before being carved with golden letters marking the new deed of bravery.

And on nights when the moon is full, if you listen closely, you can still hear footsteps from the meadow. Not heavy, not light. Just the footsteps of a story, weaving itself quietly at the edge of time — while you're supposed to be fast asleep, head on your pillow, dream wandering the forest.

Once upon a time.

And surely, once more.

9. Post-scriptum : GEAMPARALE

(Les Geamparale – Une danse qui ne se joue pas — elle se jette. Elle saisit ton corps, le cloue au sol, puis le relève avec des étincelles dans les talons. Elle contient un cri, un ordre, et le roulis d'une vague. On la danse avec fierté, avec puissance, comme si chaque pas défait les lois de la nature)

Depuis ce jour-là, chaque année, exactement cinquante jours après Pâques, Ana disparaît du village pour un petit moment. Pas longtemps. Un jour, deux tout au plus. Et quand elle revient, elle a des feuilles de fougère dans les cheveux, des traces de danse sur les genoux, et dans le regard une lumière douce — celle d'un enfant qui a compris quelque chose qu'on ne peut pas dire avec des mots.

Si tu oses lui poser une question, une lueur verte et phosphorescente jaillit un instant dans ses yeux, et ses mains se resserrent sur une cape élimée, rapiécée d'écorce blanche de bouleau et cousue avec des brins d'herbe à chats.

Mais elle ne te dira rien.

Ni sur les fées.

Ni sur la ronde.

Ni sur le cercle de feu.

... Ni sur comment elle *défonce les putains de la forêt* — celles qui attirent les bons garçons à marier dans les bois !

10. P.P.S.

Era să uit: La anul - în același loc, la aceeași oră.

Berea – din partea casei. Cu semințele veniți voi!

Ah, et j'allais oublier : l'année prochaine — même endroit, même heure.

La bière est offerte. Apportez juste vos chips !

Oh — and don't forget: Next year — same place, same time.

The beer's on the house. You just bring the crisps.

Ah, y que no se me olvide: El año que viene – mismo sitio, misma hora.

La cerveza... corre por cuenta de la casa. ¡Las pipas las traéis vosotros!

Ah, e quasi dimenticavo: l'anno prossimo – stesso posto, stessa ora.

La birra è offerta dalla casa. Voi portate le patatine!

Ach, und fast hätte ich's vergessen: Nächstes Jahr – gleicher Ort, gleiche Zeit.

Das Bier geht aufs Haus. Die Sonnenblumenkerne bringt ihr mit!